

TYÖMARKKINAT

Työllisyys paranee ja palkkojen kasvu kiihtyy

Työmarkkinoiden koheneminen jatkuu

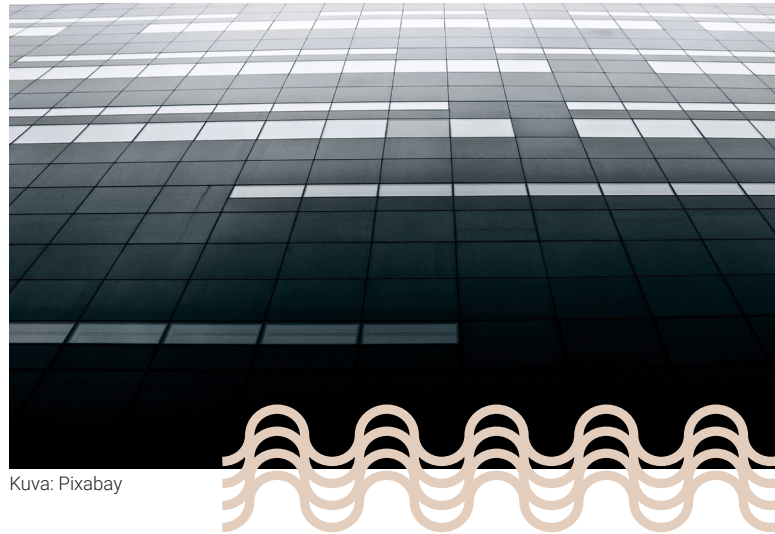
Suomen työmarkkinat ovat kehittyneet myönteisesti jo vuodesta 2016 lähtien. Tehdyt työtunnit ovat lisääntyneet, työllisyys parantunut ja työttömyys laskenut. Koronapandemia aiheutti väliaikaisen tilanteen heikkenemisen, mutta siitäkin työmarkkinat ovat toipuneet hyvin. Ennustamme, että työmarkkinoiden koheneminen jatkuu, mutta kuitenkin hitaampaan tahtiin kuin koronaa edeltävinä vuosina.

Sekä nimellisten että reaalisten ansioiden kasvu on kiihtynyt vuodesta 2017 lähtien. Yhtenä uhkatekijänä on, että työttömyyden lasku ja työllisyyden koheneminen joutavat kiihtyvään ansioiden kasvuun tavalla, joka lopulta hydyttää työllisyyden myönteisen kehityksen sekä alkaa jarruttaa talouskasvua.

Luottamusta myönteiseen kehitykseen herättää kuitenkin se, että ansioiden nousun ja työttömyyden välistä yhteyttä kuvaava ns. Phillipsin käyrä on siirtynyt merkittävästi alaspäin verrattuna vuotta 2016 edeltävään aikaan. Tämä tarkoittaa sitä, että matala työttömyysaste ei kiihdytä ansioiden kasvua yhtä paljon kuin ennen (ks. erillisartikkeli [Kiehuuko työmarkkinakattila yli?](#))

Tuon työmarkkinoilla tapahtuneen rakenteellisen sopeutumisen ansiosta ennustamme, että noin kuuden prosentin työttömyysaste johtaa vain noin kolmen prosentin

- » Työllisyys paranee ja työttömyys laskee edelleen
- » Ansioiden kasvu kiihtyy
- » Palkanmuodostus on sopeutunut talouskehityksen muutokseen
- » Tuottavuuden kasvun vahvistuminen on epävarmaa

Kuva: Pixabay

TYÖMARKKINOIDEN KESKEISET LUVUT

	2021	2022e	2023e	2024e
Työttömyysaste (%)	7,7	6,8	6,3	6,0
Työllisyysaste (%)	72,3	72,6	73,2	74,0
Sopimuspalkkaindeksi, 2015=100 (%)	1,8	2,3	2,6	2,7
Ansiotasoindeksi, 2015=100 (%)	2,3	2,8	3,0	3,2
Työn tuottavuus, BKT:n mukaan (%)	2,1	0,7	0,2	0,6

Lähde: Tilastokeskus, Labore

nimellisansioiden vuosikasvuun – eikä enää noin viiden prosentin ansioiden kasvuun, niin kuin tapahtui ennen vuotta 2010. Työmarkkinoiden myönteistä kehitystä selittävät ainakin osaltaan viime vuosina riittävän maltillisina pysyneet sopimuskorotukset, joiden vuoksi ansioiden kasvu on pysynyt linjassa kansantalouden työn tuottavuuden kasvun kanssa aikaisempia vuosia paremmin.

Edellä kerrottuja näkökohtia tarkastellaan yksityiskohtaisemmin työmarkkinoita ja palkanmuodostusta käsittelevässä erillisartikkelissa.

TUOTTAVUUSKASVUN NÄKYMÄT OVAT EPÄSELVÄT

Vuoden 2008 tienoilla erityisesti elektroniikkateollisuuden iskenyt ns. negatiivinen teknologishokki johti Suomen kansantalouden tuottavuuden nopeaan ja syvään vajoamiseen. Shokista toipuminen vaati aikaa vieneen sopeu-

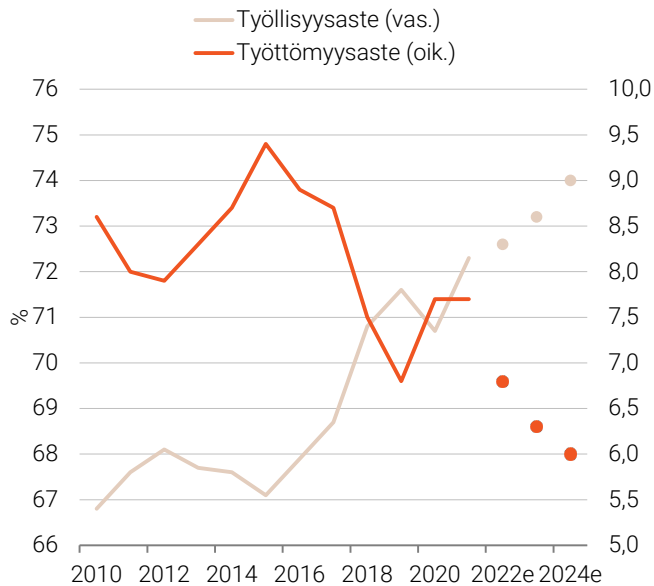
tumisen, mikä näkyi muun muassa hitaana jatkuneena tuottavuuskasvuna. Vuoteen 2015 mennessä tuotanto- ja työpaikkarakenteet olivat merkittävästi uudistuneet. Yritysten panostukset tutkimus- ja kehitystyöhön olivat lisääntyneen merkittävästi monilla toimialoilla. Vuoden 2008 jälkeen Suomen tuottavuus oli jäänyt jälkeen suhteessa esimerkiksi Yhdysvaltoihin, Ruotsiin tai Tanskaan. Suomen tuottavuuteen oli syntynyt ns. kiinnikurontavaraa.

Suomessa on siis joitakin lupaavia lähtökohtia sille, että tulevina vuosina Suomen tuottavuuskasvu on nopeampaa kuin edeltävinä vuosina ja verokkimaissa. Nope-

ampi tuottavuuden kasvu tarjoaisi myös edellytyksiä nopeammalle reaalitylojen kasvulle ilman että se vaarantaisi myönteistä työllisyyskehitystä.

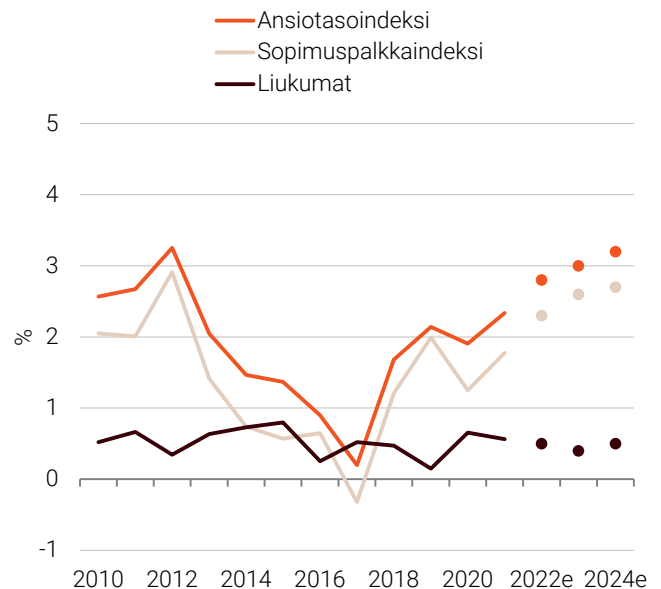
Venäjän hyökkäys aiheuttaa kuitenkin Suomen talouden uusia sopeutumistarpeita. Monet yritykset joutuvat suuntaamaan vientiään uusille markkinoille tai etsimään panoksia muualta. Monet panokset ovat myös merkittävästi aikaisempaa kalliimpia. Tämä kaikki luultavasti viivästyttää tuottavuuskasvun vahvistumista. Siksi ennustamme työn tuottavuuden kasvun jatkuvan kohtuullisen hitaana lähivuosina. ■

KUVIO 1. TYÖTTÖMYYS- JA TYÖLLISYYSASTE 2010–2024

Lähde: Tilastokeskus, Labore

KUVIO 2. ANSIOTASOINDEKSI, SOPIMUSPALKKAINDEKSI JA LIUKUMAT 2010–2024

Lähde: Tilastokeskus, Labore

LISÄTIETOJA

MIKA MALIRANTA

johtaja, Labore
professori, Jyväskylän yliopisto

050 369 8054
mika.maliranta@labore.fi

www.labore.fi

